

Sourozenecké konstelace

Autor: Libor Popela | Datum: 5.2.2016 | Vydání: 2/2016

Co formuje člověka? Ano, na první dobrou jsou to geny. A pak je tu výchova. A spousta dalších věcí, mezi kterými jsou i sourozenecké konstelace. Cože to je? Je velký rozdíl, kolikátý v pořadí se do rodiny narodíte. Jste první, druhý, třetí? Pokud prokouknete taje a úskalí sourozeneckých konstelací, možná si uvědomíte, proč je vaše dítě takové, jaké je, a ne jiné. Co ho v jeho vývoji ovlivnilo, ovlivňuje a ovlivní. A jak se při výchově dítěte vyvarovat chyb s tím spjatých.

Jedináček se vyhřívá na výsluní pozornosti i péče. Přijde na pomyslné rodinné pódium a už sklízí potlesk, který je určen jen a jen jemu. Na což se zcela logicky snadno zvyká, a není proto výjimkou, že jedináčci bývají egocentričtí, nároční na pozornost, méně přizpůsobiví v kolektivu a také méně samostatní. Mají rádi pořádek, zaběhnutou rutinu, jsou perfekcionista. Samozřejmě, není to pravidlem. „Vzhledem k tomu, že se porodnost snižuje, s jedináčky se ve společnosti můžeme setkat čím dál častěji. Pro rodiče je důležité, aby si uvědomili, že jejich dítě není perlou, kterou je nutno opatrovat jako oko v hlavě. A že i jedináček si někdy natluče koleno, což mu může být jen ku prospěchu,“ uvedla psycholožka Jana Hrubá.

Prvorození vs. druhození

U sourozenců je to jiné. Neovlivňují je jen rodiče, ale také oni sami sebe navzájem. Záleží přitom na pořadí narození, počtu sourozenců, věkovém rozestupu mezi nimi i na pohlaví. Vezměme toho nejstaršího. Byl to on, kdo přišel do rodiny jako první, kdo byl hýčkán a opečováván. Byl to on, o koho se rodiče nejvíce strachovali, komu věnovali svoji pozornost. Vyšel na pódium, sklízel potlesk, jenže pak se něco stalo a na pódium se za ním prodral někdo další, kdo chce také sklízet potlesk. Kdo také bojuje o pozornost, o péči. A on se najednou musí začít dělit. Prvorození proto mohou být ambiciózní, také individualisté se zvýšenou potřebou uznání. Potřebují vědět, že to, co dělají, dělají dobře. Touží si opět vydobýt svoje místo na světě. „Pro malého prince je někdy těžké poznání, že se o svůj pomyslný trůn najednou musí dělit. O to víc se dere na světlo a snaží se prosadit se vším pozitivním i negativním, co k tomu patří,“ vysvětlila psycholožka Hrubá.

Prostřední otlukánek

A jsou tu prostředníčci, se kterými se rodinné konstelace v dětství nemazlily. Sotva se proderou za starším sourozencem na rodinné pódium, aby také jim patřil potlesk, už se za jejich zády dere někdo další, kdo se chce také náležitě vyhřát na výsluní. A zatímco starší sourozenec si to užíval, když byl sám, tomu čerstvě narozenému spadne pozornost do klína sama, protože teď je on ten nejmladší, nejroztomilejší a nejzranitelnější. Prostředně narození to z toho důvodu mají trochu složitější. „Oni nikdy nedostávali tolik pozornosti jako ti nejstarší a už musí ustupovat mladším. Často tak svoji pozici vnímají jako tu nejhorší,“ řekla psycholožka. Ti uprostřed narození mají většinou nekonfliktní povahu a bývají opravdu velmi dobrými vyjednaváči. Často si hledají přátele mimo vlastní rodinu.

Celý článek naleznete v tištěné podobě časopisu **Rodina a škola** č. 2/2016.